

kolikor mogoče sporazumno in jaz moram le reči, da smatram njegovo načelo, da treba nastopati dobrohotno in z poukom, kot izredno prospešno. (Tako je!) Zgodi se pa, da nižji uradniki, časih činitelji, ki niti ne spadajo v ta organizem, ne delujejo v smislu tistih najboljših namer in namenov, ki jih goje na najvišjem mestu. Ako se potem taki ljudje lotijo reči, ki jih ne razumejo, ker se pač z njimi preje nikoli pečali niso, je nesreča gotova. Minister je rekel, da se ne sine nenasilno postopati, to je prvo načelo.

Največja surovost pa je nevednost podrejenih uradov in uradnikov. Ti uradniki mnogokrat posežejo vmes z roko, katera večkrat rani najbolj občutljive življenske živce teh gospodarskih panog. (Živahno pritrdjevanje).

Smatram za svojo dolžnost tukaj izjaviti, da se minister Höfer in jaz sporazumno največ trudiva, da se nastale težkoče omilijo, in da bomo storili vse, posebej pa še jaz, kakor je moja dolžnost, da pazim na to, da izvršitev teh odreb, (ki se tičejo kmetijstva), ne postavlja pr delovanja samega v nevarnost (Pritrdjevanje). Našim kmetom smo dolžni, da ne izjavimo samo, katera je naša dolžnost, da se bomo zavzemali za nje, temveč mi jim hočemo reči, da smo v poljedelskem ministrstvu mnenja, da so kmetje storili nekaj velikega in občudovanja vrednega. (Pritrdjevanje). Vedno bom pripravljen, da bom uvaževal vaše nasvete, ako pridete v poljedelsko ministrstvo, in jih bom zastopal tudi v uradu za ljudsko prehrano.

Skoroda 30 let, odkar pripadam poljedelskemu ministrstvu, je bilo vedno moje prepričanje in jaz sem pri svojem uradnem delovanju tudi vse storil, da se kmetijska organizacija izpopolni. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje). Bil sem vedno naziranjca, da izkušnje, da so nasveti kmetijskih stanovskih organizacij in izkušenih kmetovalcev za upravo ne samo koristni, temveč tudi potrebni, da moremo mi, ki vodimo upravo, svoje v strokovnem oziru mnogokrat pomanjkljivo znanje izpopolniti z njihovimi nasveti. Zastopnike kmetijstva prosim, povejte kmetom, da smo v poljedelskem ministrstvu jim vedno hvaležni za njih nasvete. (Pritrdjevanje).

Glede postave, ki je sedaj v razpravi, pa si dovoljujem omeniti, da ona ne bo nič zboljšala in nič poslabšala. Vsebinska naredb bo tisto, kar bo treba v vsakem posameznem slučaju preiskati in njegovo izpeljavo izvesti po pravi poti. Poslanec Maixner je izjavil, da bi s kmetijskega stališča bilo bolje, ako bi se ta zakon ne sprejel. Temu nasproti pa bi povdarjal, da bo pooblastilni zakon ustvaril pravi in oblikovni okvir, da bomo po njih pravi vrednosti preizkušali naredbe, ki se bodo izšle. Zagotovljeni bodite, da bo poljedelsko ministrstvo sodelovalo pri vseh vaših delih in da bo imelo razumevanje za vse vaše težave, bolečine in želje. (Živahno, delj časa trajajoče pritrdjevanje in ploskanje. (Govorniku od mnogih strani čestitajo).

Prodaja živine in dohodnina.

Slovenski živinorejec iz Posavja nam piše:

V »Slov. Gospodarju« smo nedavno brali, da je poslanec dr. Verstovšek na Dunaju zahteval, naj se prodaja živine ne šteje k dohodkom, ki se obdačijo z dohodnino, in naj vlada v tem smislu poudči davčne oblasti, ker se s prodajo živine zmanjšuje premoženje posestnikov.

To bo res dobro, če se to doseže in dožene. Brez potrebe smo prodano živino napovedali za dohodnino med dohodki. Tako stoji v § 159 dohodninske postave. Glej knjigo »Dohodnina«, ki jo je izdal Valentin Žun, c. kr. finančni tajnik, na strani 10:

»Dobički iz prodaje imovine (posestev, vrednostnih papirjev, obrtov itd.) niso redoma davku zavezani prejemki. Obdačiti pa jih je tedaj, kadar se davčni zavezanec peča obrtoma z nakupovanjem in prodajo imovinskih predmetov ali izvršuje to kot spekulacijsko opravilo«, recimo mešetar. Nadalje: pri napovedi za dohodnino se ne smejo odbiti uporabe za zboljšanje ali pomnoženje imovine (§ 162 doh. zak.). Če kupiš vole, je to zboljšanje ali pomnoženje imovine, in kar

si plačal za nje, se pri dohodninski napovedi ne sme šteti med stroške; ravno tako pa je to zmanjšanje imovine, če prodaš vole; živina je gotovo važen del premoženja; dobički iz prodaje imovine pa niso davku zavezani prejemki, razen, če kdo baranta z živino ali z razkosanjem zemljišč.

Za letos je dohodninska napoved že zdavno oddana, (V mariborskem okraju pa še te dni roma na stotine napovednih tiskovin tudi v kočje najboljših posestnikov. V Mariboru imamo posebno močen davčni vijak za kmeta. Ta vijak navijajo ali »šrajfajo« dr. Oplustil, Rudl in Doleček) ali za priziv se bo čas, ko pride plačilni nalog, in pa za prihodnjic si bo to dobro zapomniti, da prodaja živine ni dohodek v smislu dohodninske postave, ampak zmanjšanje premoženja; kakor se pri napovedi izdatek za povečanje premoženja ne sme odbiti, tako bi se skupiček za prodano, to je zmanjšano imovino ne smel šteti med dohodninske dohodke. (In v naših krajih davčni uradnik pritiskajo kmetu ravno vsled prodane živine in mu nartijo velik dohodninski davek, dasiravno je zadolžen in le s težavo shaja na posestvu).

Državni zbor.

V nedeljo, dne 15. julija je državni zbor prekinil svoje poletno zasedanje, da se tako da kmetiskim poslancem možnost, pomagati doma pri spravljaju žetve. Počitnice bodo baje trajale 3 do 4 tedne. Med počitnicami bodo zborovali različni odseki.

V seji dne 12. julija se je med drugim sprejel zakon o begunskem vprašanju, namreč o oskrbovanju in podpori nesrečnih beguncev, ki so morali vsled vojske zapustiti vse, kar so imeli in zbežati v tuje kraje. Za poročevalca je bil izvoljen slovenski poslanec dr. Krek, ki je povdarjal, da je poglavje o begunskih eno najbolj žalostnih v tej svetovni vojski. Naša dolžnost je, da storimo vse, kar je mogoče. Dati moramo beguncem popolno odškodnino za vse to, kar so morali prestati. Z zakonom samim ni mogoče odpraviti žalostnega položaja beguncev, to se more storiti le tedaj, če vsi, od cesarja do zadnjega delavca, pomagajo beguncem. Naše geslo mora biti: Boj vojski, živel mir! Zakon o begunskem vprašanju je zbornica skoraj enoglasno sprejela.

V petek je zbornica sprejela zakon, ki določa, kdo in koliko se mora plačevati davka od vojnega dobička. Sklenilo se je, da se vojni dobički, ki znašajo na leto manj kot 5000 K, ne bodo obdačili. Dobiček čez 300.000 K pa se naj obdačuje s 60%. Krščanski socialci dr. Jerzabek je ostro prijel vladno, ker dovoli, da davčna oblast neusmiljeno nalaga davke na kmetijske rame, bogatih vojnih liferantov in židov, ki so napravili v vojski pravzaprav največje milijonske dobičke, pa se ni tako močno prijel. Rekel je tudi, da bo vojska tedaj ponehala, ko židje ne bodo imeli več dobičkov. Potem bo prišel mir, a ne tedaj, če se zbirajo socialisti v Štokholmu.

V soboto, dne 14. julija se je med drugim sprejel zakon o zvišanju in uravnavi vojaških podpor. Potrebne družine dobijo po tem zakonu večjo podporo. Ko dobimo o tem zakonu natančne podatke bomo poročali. Zbornica je tudi razpravljala o zakonski predlogi, da se zopet uvedejo porotna sodišča. Ta predlog je bil sprejet, pač pa je bil odklonjen predlog, da bi se tudi ženske pripuščale za porotnike.

Tudi v nedeljo, dne 15. julija je bila seja, v kateri je domobranski minister pl. Čap odgovarjal na interpelacijo nenemških poslancev, v kateri se z ozirom na neko posebno povelje vojnega ministrstva očita vojaški oblasti, da pristranski postopa z nenemškimi vojaki. Minister je rekel, da se je dotično povelje napačno razumelo in da se mora z vojaki vseh narodnosti enako postopati. Zbornica je nato sprejela z nekaterimi spremembami zakon o davku na vojne dobičke, ki ga je vrnila gosposka zbornica in zakon o zavarovanju rudniških delavcev proti nezgodi. Pred zaključkom se je predsednik dr. Gross povdarjal, da čaka zbornico, pri njenem zopetnem sestanku, za katerega pa še čas ni natančno določen, veliko važnega dela, da preuredi Avstrijo, tako, da se bodo v njej čutili srečne vsi njeni narodi.

O predlogih in interpelacijah naših poslancev poročamo na drugem mestu.

Odseki so zadnji čas prav pridno zborovali. V imunitetnem odseku se je na predlog dr. Korošca enoglasno sklenilo, da se predlaga zbornici, da je mandat koroškega slovenskega poslanca Grafenauerja, ki ga je cesar pomilostil, še pravnoveljavnen in se ga naj pozove, da pride k sejam.

V brambnem odseku je izjavil domobranski minister Čap, da bo domobranksko ministrstvo pravično in dobrohotno, ozirajoč se na gospodarske potrebe države, presoajalo prošnje za vojaške oprostitev in bo osebno gledal na to, da tozadevno ne bo prišlo do nedostatkov; ako bi se pa vendar kje vrinili, naj se mu taki slučajji nemudoma naznanijo. Rekel je, da pride vsak dan v ministrstvo povprečno 1500 prošenj.

Zelo važna je izjava, katero je podal v ustavnem odseku dne 14. julija ministrski predsednik dr. vitez Seidler. Izjavil je, da vsa Avstrija čuti, da je treba našo ustavo spremeniti. Paragraf 19 avstrijskega temeljnega zakona sicer govori o enakopravnosti vseh narodov, a vendar nikdar ni prišlo do izvedbe te točke programa naše ustave. Vlada želi, da se ustavna sprememba, kakoršna bi odgovarjala željam vseh narodov, sklene v državnem zboru in ne (kakor so hoteli Nemci) s pomočjo § 14. Zbornica si naj sama izbere pot, katera bi vodila do uspeha. Vlada bo vesela, ako se ta važna zadeva res izvede v srečo in zadovoljnost vseh avstrijskih narodov. Zapričeti se mora delo, ki bo pripravilo notranji mir in dovedlo tudi do zunanjega miru. Doseči hočemo temelj pravičnosti, zmernosti in spravljivosti, utrjeni v lepi edinosti vseh narodov.

Besede viteza Seidlerja so vzbudile splošno presenečenje. Posebno presenečeni pa so Nemci, katerim je ministrski predsednik s temi besedami odločno povedal, da cesar in njegova vlada ne trpi, da bi imeli v Avstriji gospodujoč in nasilen narod, poleg njega pa tlačene in teptane narode. Vsem narodom se morajo zagotoviti njih pravice, ki jim gredo po božjih in naravnih zakonih. Predpravicam nemškega naroda mora biti konec!

Posamezne stranke in klubi so že sestavili posebne odbore, kateri bodo izdelali in pripravili načrte za spremembo ustave in avtonomijo narodov. Naš Jugoslovanski klub tudi sedaj stoji vrlo na straži za pravice Jugoslovancev.

Naše žrtve za domovino.

Iz Šmarja pri Jelsah nam pišejo: Prišla je žalostna vest, da je na italijanskem bojišču, dne 10. junija t. l. zadet od mine padel Franc Novak, posestnik v Stranjah. Pokojni zapušča štiri nedorasle otročice in neutolažljivo ženo. Ljubil ga je vsakdo, kdor ga je poznal, kajti ni bil le skrben in vesten gospodar, ampak tudi prijazen in miroljuben sosed; bil je mož v pravem pomenu besede. Rad je prihajal na naše prireditve, podpiral naše organizacije, bil je tudi dolgoleten naročnik »Slov. Gospodarja«.

Od sovražne mine zadet, je padel dne 10. junija t. l. junaške smrti za cesarja in domovino na tirolskem bojišču v najboljši mladeniški dobi 23 let posestniški sin Avgustin Kurbus od S. v. J. a. n. z. a. na Dravskem polju. Padli junak se je ves čas, odkar nam je verolomni Italijan napovedal vojsko, bojeval na italijanski fronti. Bil je mladenič blagega in mirnega značaja, priljubljen od vseh, ki so ga poznali. Za njim žalujejo starši, sestre in brati, izmed katerih se nahaja eden od izbruha svetovne vojske zdrav in čil v bojnih jarkih.

Poroča se nam, da je ponoči dne 12. apr. t. l. na laškem bojišču junaške smrti padel Martin Lah, doma iz Slaplinec pri Sv. Jurju ob Ščavnici. Imenovano noč je bil v službi kot telefonist v najsrednji postojanki, v vedni nevarnosti, ker so Italijani na drugi strani v skalo vrtali, z namenom uničiti postojanko. In res, to noč je nastala razstrelba, pri kateri se je vnel petrolej in ga najbrž zadušil. Rane ni imel, bil je na eni strani samo obžgan. Bil je vrlo izobražen fant, star komaj 19 let. Bil je možkega mirnega značaja ter ud mlad. Marijine družbe. Zares, občina slaptinska, veliko tvojih vrlih sinov je že častno padlo v tej kruti svetovni vojski.